

På Östergötlands spelmansförbunds 90-årsjubileum

Tidigt, lördag morgon den 11 november lämnade jag ett regnigt och kylslaget Brevens bruk och styrde bilen åt sydväst, uppför backen mot Skira med slutmålet Borghamn vid Vätterns strand. Vid vandrarhemmet skulle där avnjutas Östergötlands spelmansförbunds 90-års jubileum. Jag såg verkligen fram emot att träffa alla bekanta Östgötar och att få ta del av det imponerande programmet. På vägen söderut lyssnade jag på den trevliga skivan "Karlskogabeter" av Per Saxholm och Anders Norudde. Jag fastnade på en låt som är en variant av en polonäs som jag lärt mig ur Olof Larssons notbok, daterad 1810 i Kumla. Nu vet jag att det är en riktig 1700-tals hit som finns i många spelmansböcker. När jag kom upp i skogen söder om Breven övergick regnet i snö. Söder om Hjortkvarn låg det 5 cm snö på vägen och jag började bli orolig för att jag skulle missa en av dagens höjdpunkter, föreläsningen av Magnus Gustavsson om polskans historia. Som tur var avtog snöfallet och när jag sakta åkte genom Tjällmo var det snöfritt på vägen igen. Klockan 9:20 rullade jag in vid vandrarhemmet och kunde checka in, hälsa på Isabell Svärdmalm, Stefan Öberg med flera i ÖSF-styrelsen och ta en fika. Första programpunkt var som sagt Magnus Gustavssons två timmar långa föredrag om polskans historia. Föredraget baserades på hans mycket imponerande avhandling på närmare 1000 sidor som han försvarade vid Lunds universitet för precis ett år sedan. Det var cirka 70 personer som lyssnade till ett intressant och inspirerande föredrag. Efter föredraget var det dags för lunch.

Under hela eftermiddagen ända fram till allspelet 17:45, var det tre parallella aktiviteter samtidigt! Man kunde antingen välja att gå på låtkurs, samtidigt som det i ett annat rum pågick "buskspel" med olika teman och i ett tredje rum spelades det på gamla instrument eller pågick danskurser! Parallellt pågick förstås en del "vilt" buskspel i andra rum. Det var rena rama "festivalen" förutom att det här, till skillnad från vid de flesta festivaler, inte handlade om att lyssna och konsumera musik utan att aktivt delta och skapa festivalstämning tillsammans, fantastiskt kul! Eftersom jag var spelsugen så började jag eftermiddagen med att "buskspela" med i tur och ordning: Rune Persson (värmlandslåtar), Classe Olsson (harplåtar) och Eric Hammarström (östgötalåtar). Det var en ny och trevlig upplevelse att ha en ledare med ett specifikt tema på buskspelet. Det var cirka 30 personer som deltog i de tre seten av låtar. Dags för fika igen, denna gång bjöds det på jubileumstårta! Efter fiket gick jag på låtkurs med Anders Löfberg som lärde ut en polonäs och en marsch. Bägge låtarna kommer från en notbok efter Gustaf Blidström som var oboist i Karl XII:s arme och blev tillfångatagen vid slaget vid Poltava 1709. Han skrev notboken under fängelsetiden i Tobolsk, där han satt fram till 1721. Sista programpunkt på eftermiddagen för mig var att lära mig att spela andrastämman med Per Eckerbom, lärare på Lunnevals folkhögskola. Här fick man bra tips och saker att öva på!

Klockan 17:45-18:15 var det så allspel som förstas leddes på ett förnämligt sätt av ordföranden och allspelsledaren Isabell Svärdmalm. Direkt efter det var det dags för jubileumsmiddag då ätandet och drickandet avbröts av diverse hyllningstal. Det blev dock ingen lång sittning; Redan efter två timmar var det dags att svepa på sig jackan och i stormbyarna som blåste från Vättern, kämpa sig över gården till den blå salen. Där blev det först jubileumskonsert med bland annat Anders och Bengt Löfberg, Per Eckerbom, ÖSF:s-Ungdomssektion m.fl. Efter det var det dags för låttävling! Sex bidrag hade kommit in, det var både polskor, schottis och marsch. Jag stannade inte kvar och lyssnade på vilken som segrat för jag satte på mig jackan igen, tog fiollådan och kämpade mig tillbaka till huvudbyggnaden för buskspel med Magnus Gustafsson och temat smålandslåtar. Där blev jag kvar tills jag helt plötsligt kände att det skulle vara väldigt skönt att krypa ner i kojén, då var väl klockan närmare ett på natten. Medlemmar ur Östergötlands spelmansförbunds ungdomssektion ansvarade för de olika programpunkterna under kvällen och det gjorde de på ett utmärkt sätt!

Nästa morgon hade jag ett mycket trevligt och givande samtal med Magnus Lundberg och Helene Ingvarsdotter, styrelseledamot respektive ordförande i Smålands spelmansförbund. Magnus gjorde för ett antal år sedan en utredning av verksamheten i ÖSF och kom med förslag på hur den kunde förbättras. Han föreslog bland annat att de skulle bilda en ungdomssektion med egna spelträffar och att de skulle verka för att det startades en folkmusiklinje på Lunnevals folkhögskola. Bägge sakerna har förverkligats; inte undra på att det spritter om gamla ÖSF!

Söndagen bjöd på strålande väder och Östgötaslätten visade sig från sin allra finaste sida. Det hade varit fantastiskt givande 24 timmar i Borghamn och jag var på lika strålande humör som vädret! Medan jag satte kurs mot Kumla för att hälsa på min gamla far, trallade jag på en vals som jag lärde mig av Helene Ingvarsdotter för mer än 35 år sedan när vi gick i Malung tillsammans. Hon gick Jonnys kurs och jag gick Kalles. Vi har inte setts sedan dess och jag har inte spelat låten på minst 30 år, men låten fanns där helt plötsligt i alla fall. Visst är det knepigt hur hjärnan funkar! :-)

Huvudbyggnaden vid vandrarhemmet i Borghamn. Det ligger fantastiskt fint alldeles vid Vättern!

Bengt och Anders Löfberg vid jubileumskonserten.

En nöjd ordförande, Isabell Svärdmalm, vid frukosten dagen efter.